

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 frt. — kr.
 Félévre 3 " — "
 Negyedévre 1 " 50 "
 Egyes szám 10 kr.

HALADÁS

Hirdetések díja:
 4 hasábos petsor 5 kr.
 Nyilttérben . 20 kr.
 Bélyegdíj egyes hirdetésnél . . 30 kr.

Társadalmi, tanügyi, közgazdasági és ismeretterjesztő közlöny.

Szerkesztőségi iroda:
 Főttér 6. sz. a., hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Megjelen:
 Szurdán és Szombaton.

Kéziratok:
 Vissza nem adatnak.

Kiadóhivatal:
 VOLCZ B. könyvnyomdája. Mindennemű perzek hirdetések és reklamatok ide intézendők.

Kolozsvár, május 1-én.

A muszkának a foga alig ha ott nem marad, a hová büszkesége, zsarnoksága, és hatalomvágya vezérelte.

S az új Bulgária igen alkalmas hely lesz az orosz hadsereg temetőjévé szolgálni; s nagyon magán hordozná a végzet újját az esemény, ha az új birodalom, a zsarnok éjszaki kolosszus koporsója lenne. Van még ily dologra példa; Dr. Quillotint saját találmányával, a nyaktilóval végezték ki, s első volt, a ki alatta elvért; a puskapor feltalálója, a szegény barát állítólag élve repült az égbe.

A lázadás, mely oly rendszeresen élesztett, s mely egy jól felfegyverzett, derék hadsereget teremtett a muszkák háta mögé, alig ha nem lesz képes elvágni a muszka visszavonulási vonalat. Konstantinápolynál már szurony szegezve állanak egymással szemben az orosz és török, meg ott van az angol flotta is, Románia már nem nyújt biztosítékot arra, hogy esetleg a visszavonuló hadsereget nem támadja meg s minden oly szépen van kifejlődve, annyira tiszta alakot mutatnak, hogy a muszka hadsereg alig ha el nem olvad az általa elfoglalt területen.

A muszka a san-stefanoi béke aláírásával volt meg fogva. Ez volt a pillanat, mely a muszka hatalom megtörését eredményezte. Tönkre tette a török hadsereget fegyverrel és éhséggel s a muszka hadsereg tönkre megy a san-stefanoi béke aláírása miatt.

Adja isten.

A dolgok jól fejlődnek s aligha kardcsapás nélkül lesz elérve a legnagyobb eredmény.

A muszka hadsereg naponként millió frtot fogyaszt el s ha húzódik a dolog, megemésztí az éhség, a járvány, a lázadók nyugtalanításai és a sors keze, a csecsemők, hajadon szüzek és özvegyek vadászóit, a kegyetlenség mintá képeit.

Legyen úgy, hogy legyen a történetben egy egyszerű példa nyújtva, a gondviselés igazságos voltáról.

(— u)

Mennyit adott a kormány ipari czélokra 1877-ben.

Trefort Ágoston, mint a közgazdasági miniszter ma terjesztette be az ipari czélokra 1877-ben fordított összegnek hová fordítására vonatkozó kimutatását. A kimutatás akövetkező adatokat foglalja magában:

Az országos magyar ipar-egyesület felügyelote alatt álló budapesti iparisko-

lákat a miniszterium 6000 frt államsegélyben részesítette.

Ezen iskolának fenntartása 8222 forint 59 krba került; egynegyed fentartási költséget tehát a társadalom fedez.

Czélja ezen iskolának az ipartanulók és segédek elemi vagy további kiképzetése, kik eddig vagy semmiféle oktatásban nem részesültek; míg pedig az elemi tanodába jártak ugyan, de magasabb tanfolyamot hallgatni alkalmuk nem volt.

A fennállott tanodák száma 7. Ezekben 50 tanártól 1347 tanuló nyert oktatást.

Az országos iparegylet az általa alapított iparos kézimunka tanítóképzede és kézimunka iskola fentartási költségei részbeni fedezésére 1000 forint államsegélyt nyert.

Ezen iskolák fentartási költségei különösen kimutatva nincsenek; az egyleti kiadások pedig — melyeknek fő részét azonban kétségkívül az iskolák költsége képezi — 8068 frt 99 krba rugnak.

Az egylet feladatául tűzte ki, a nők elméleti kiképzésének továbbfejlesztése mellett azok munkaképességét külön ipar- és kereskedelmi szaktanítás által ugy kifejteni, hogy magukat önerejükben tisztességesen fentarthassák.

A tanítónőképzédnek ez időszert 40, és kézimunka iskolának 13 tanítványa van; a tanerők száma 9.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara által felállított kolozsvári ipariskolák 1500 frt. államsegélyt élveznek.

Ezen iskolák m. évi fentartási költsége 2180 forint 35 1/2 krba került. Feladata épugy, mint a budapesti iskoláké, szellemi ismeretek nyújtása, működése, tehát elméleti s nem gyakorlati téren nyilvánul. Az iskolákban 17 tanerő működik, a tavali évben 357 tanonc által látogatattak.

A pozsonyi házi ipart és iparos szakoktatást terjesztő egyesület költségeinek részbeni fedezésére 5000 frtot nyert. Az egyesület által fentartatik Pozsonyban egy nőipartanoda, melyben 60 növendék nyer oktatást, és ugy elméleti, mint gyakorlati ipartanítónői képzetést. Ezen intézetből évenként 20 képzett tanítónő lép ki. A tanerők száma 12; fentartási költsége 19,702 frt.

Zay-Ugróczon egy műmetszészet tanműhely. Növendékeinek száma 16. Fentartási költségei 1600 frtra rugnak.

Somorján egy kosárfonó-tanműhely, mely kéőbb Nagyszombatba helyezte át. Tavali 12 ifju nyert kiképzetést. Fentartása 1120 frtba kerül.

Az egyesület által Znióváralján és Rimaszombaton fentartott műmetszészet tanműhelyek és egyéb tervbe vett összes alkotások évenként 29,102 frtba kerülnek.

A felső-magyarországi házi ipart és iparos szakoktatást terjesztő egyesület a múlt évben a kassai kötszövészeti tanműhelyre 2400 frtot; a homonnai műmetszészet tanműhelyre 600 frt államsegélyt nyert. Azonkívül fizet az állam ezen egyesületnél egy ipari felügyelőt, kinek járandóságai 1400 frtra rugnak.

A kötszövészeti tanműhely 12 tanuló részére van berendezve; felállítási költsége 9280 frt.

A homonnai műmetszeti tanműhe-

lyen kívül Jolsván esztergályozó és S. A. Ujhelyen kosárfonó-tanműhely állított fel.

Az iparos oktatást terjesztő soproni egyesület által felállított soproni ipariskola 500 frt államsegélyben részesült.

Ezen iskolában 8 tanár nyújtja az oktatást. Az iskola évi szükséglete 2033 forint.

A kassai kötszövészeti tanműhelynél alkalmazott ipari felügyelőn kívül, a háromszéki házi ipart és ipar-oktatást terjesztő egyesület által Sepsz. Szt.-Györgyön fölállított fonászati tanműhely létesítésére és vezetésére egy ipari felügyelő neveztetett ki, járandóságai 1400 frtot tesznek.

Ezen két felügyelőn kívül, az iparos szakoktatás és házi ipar terjesztésére kiküldött miniszteri biztos ezen miniszteriumtól tavaly 1800 frt uti általányt élvezett.

A tavali állami költségen külföldre még két ifju egyike a fémipar a másik a szálás termények festészetének tanulmányozására lett kiküldve, egyenkint 1000—1000 frt segélyt élvezvén.

POLITIKAI HIREK.

Irányi és Molnár Aladár szóba hozták a képviselőházban az István-törvény rendeletet. Tiszta kijelenté, hogy az a vallási szabadság szerint fog magyariztatni s csak a nemzetiségi túlzók ellen volt irányozva. Ma este a miniszterek Bécsbe mennek.

A trapezunti angol konzul a batumi lakosság egy küldöttségét fogadta, mely kijelenté, hogy az oroszok bevonulásának ellene fognak szegülni s Anglia oltalmába ajánlják magukat.

A kamarában a miniszterelnök és a külügyminiszter kijelenték hogy azon hírek, mintha Olaszország a keleti kérdésben közvetítő szerepet játszana, alaptalanok. Az olasz kormány lehetőleg távol fogja magát tartani minden közvetítéstől.

Totlebennek nem sikerült az egyidejű visszavonulásra nézve meg egyezést létrehozni.

A nemzetközi kiállítás ma ünnepelesen megnyitott. A megnyitáskor Lipot főherceg is jelen volt. A kereskedelmi miniszter is tartott beszédet; ezután Mac-Mahon az idegen hercegekkel bejárta a kiállítást mely egyszerű látványt nyújt. Az osztrák-magyar kiállítási osztály még nincs egészen elkészülve, de így is csinosan néz ki.

Az angol orosz tárgyalások, német közvetítéssel, ismét megkezdődtek.

Az expeditio második része ma hajóra szállt s Maltába indul.

A prestoni conservatív club megnyitáskor Cross belügyminiszter kijelenté, hogy a kormányt működé-

sében azon őszinte ohaj vezette, hogy az európai béke és Anglia érdekeinek sértetlensége fentartassék. Tagadja, hogy a kormány harcziás szellemben működik; csupán a szerződések fentartását kívánja. Anglia nem fogja provokálni a háborút s kívánatai nem képeznek megalázást Oroszországra nézve. A konferencián Anglia meg fogja győzni a közvéleményt arról, hogy a veszélyes san-stefanoi szerződést meg kell változtatni.

A mohamedán kelet.

(Vége.)

Tekintve, hogy oroszország a bekeszerződés szerint nagyszámú mozlim lakosságot esatolna birodalmához, méltán kérhetjük, hogy mi haszna van Anglia keleti befolyásának, ha azt az igazságtalanságot megengedi. A brit hatalom mindenütt a művelődés ujtójának mutatta magát, — mint a muszkák a mohamedán hit kiirtójának mutatták magukat. Anglia nem teszi angolokká az elfoglalt területeket, meghagyja nemzetiségüket. De méltán kérjük, miért ne teljesithetné Anglia a protector szerepét Oroszország pusztításával szemben? Oly eltipró és fenyegető katasztrópha alkalmával. Az izlamvilág a mohamedánoknak Spanyolországból történt kiűzetésükkor félenyit sem vesztett, mint most vesztett Rumeliában és Kis-Ázsiában.

A brit befolyásnak erőlyesen meg kellene hát akadályozni azon igazságtalan megtámadást, melyet Oroszország a mohamedán világ ellen intézett.

A harcban az volt a sajnos idáig, hogy a harcoló felek egyike sem irta zászlójára „egyenlő jogot minden vallásfelekezetre számára.“ Az izlam hitet meg kell védeni Oroszország ellenséges támadása ellen, az ottomán világ zöme soha nem fog beleegyezni abba, hogy a török és az orosz birodalom szövetségre lépjenek.

„A békés és háborus rendszabályok alternatíváját egymás mellé helyezve, ki kell mondanom (így végzi Vámbéri levelét), hogy daczára azon ellenszenvemnek, melylyel a vérontás és a háborúból eredő nyomor ellen viseltetem, kivált ha oly háboru keletkeznék, mely egész Ázsiára kiterjedne, én egy pillanatig sem kétem, hogy a brit fegyvereké lesz a végleges győzelem. Angliának mohamedán Ázsiában megszámlálhatlan előnyei vannak Oroszország fölött,

oly előnyei, melyek mindenki előtt világosak, a ki a mohemadánokat ismeri, s melyekről még részletesebben óhajtok szólni legközelebbi levelemben.

Bosznia és Hercegovina megszállása.

Osztrák-magyar csapatok által — úgy látszik — valóban elhatározottat Bécsben a vasárnapi nagy minisztertanácsban. Mint a „Neue Fr. Presse“ jelenti, a bevonulás a legközelebbi két hét alatt fog megtörténni. Az okkupálandó tartományok polgári igazgatásának főnökei már ki vannak szemelve és pedig Fluck és Hueber személyeiben. — Báró Fluck a delegációk ülése alkalmával az annexió mellett tett nyilatkozatai által tünt fel. Hueber pedig egykor osztrák konzul volt a török szláv tartományokban.

A „Daily Telegraph“-nak jelenti Bécsből, hogy Ausztria-Magyarország elhatározta Bosznia azonnali megszállását Törökország ellenére is. Ez eredménye a szombaton tartott minisztertanácsnak. Az okkupációt a rumeliai felkeléssel indokolják. — A „Standard“ is azt jelenti, hogy Bosznia okkupációja előtt állunk.

E terv a külföldön meglehetősen bizalmatlansággal találkozik. A berlini „Nat. Ztg.“ állítja, hogy Bécsben nagy koncessziókat nyertek Oroszországtól, s mert már csak Bosznia és Hercegovina okkupálására gondolnak, de ez legkevésbé sem jelent tüntetést vagy ellenségeskedést Oroszország ellen. — Ép így nyilatkozik az „Allgemeine Zeitung“ egy bécsi levelezője, utalva azon kiszámíthatatlan veszélyekre, a melyeknek magát Ausztria-Magyarország az annexionális politika által kiteszi. Az említett azt is mondja, hogy Andrássy 1875-ben és 1876-ban Rodich-val egyetértéssel járt el.

TÁRCZA

A TÜNDÉRPALOTA.

— A párisi nemzetközi kiállítás megnyitása alkalmából. —

Valóban az, tündérpalota. S annál több joggal érdemli meg e nevet, mert a háboru villámhullásai között épült magasra; hogy a béke dicsőségét hirdesse világszerte.

Minő ellentét most Páris és Byzancez, s mily különböző a kettő környezete. Költő képzelete nem tudna ilyet előteremteni.

Már csak órák szerint számítjuk ama tárlat megnyitásának idejét, melynek létesülését annyi kételyvel fogadta a világ. Nem arra való idő jár most, — mondák mindentel. Mint ha a munka nem volna életszükséglet, csak passió, melyet időszakokhoz lehet kötni, mint a lóversenyt, vadászatot.

Sok bölcs teoriának lett fényes ezáfolata az a ragyogó palota-tömeg, mely a Pont d'Jena előtt föl a Tro-

GONDOLATOK.

Alfonse Karr-tól.

— Fordítja: Tussai G. —

Midőn egész életünket folytonos vigyázatban töltök: nehogy megszállásra adjunk alkalmat, csak egy ezélt értünk el: kényszerítjük az embereket, hogy rágalmazzanak.

Ifjuság: hajdan az életnek üde, kedves virágokkal telt tavasza. Most már a szokásból csaknem kiment szó, mert a lényeg, mit kifejezett, nincs többé. — Az ifjuság azt hitte, hogy érettségről tesz tanubizonyosságot, ha nem lesz ifju; s nagyon csalódott: nincs gyümölcs, melyet virág ne előzött volna meg.

Az első regényírók mind kivételes alakokat teremtettek: a különösségek, a hűség, önmegtartózkodás, és hű szerelem példányképeit. Ebben volt nemesség; s az emberek e nagyon rika érzelmeket czégerül használták a mindennapi életben. Fölvették azokat, mint a divattá vált kalapot, vagy ruhát valamely sikert aratott szindarab után.

Hallgatólag meg volt az egyezés abban, hogy ki-ki teszi magát, mintha e nagy érzelmeket elismerné másokban — azon feltétel alatt, hogy mások is szó nélkül elismerik bennük.

Az apostolok mindegyre ritkulnak: most mindenki isten.

Vén! . . . tehát magamról beszélek, Mikor az ember ifju, azt hiszi, hogy két fajta ember van: öregek, és ifjak; s örvend, ha különös kegyenél fogva az ifjakhoz tartozik.

Ha nem így van, meggondolttabbak lennének az öregségre és öregekre alkalmazott élcelődéseikben.

Miért válik csaknem minden ember öregségekor fukarrá? — Mert a különböző állásból kivert önosság végső kétségbeesésben erre szorítkozik. Ifjan, az ember mindent cserébe kap: szerelmet szerelemért; barátságot, barátságért; de vén korában kénytelen megvásárolni azt, a mit adnak.

A kór, melyben mindent megosztunk, rendszeren az a kór, melyben semmink sincsen.

Bármily nagy legyen is bizonyos örökösök fájdalma, lehetne még nagyobb is: az melyet az általuk siratott, föltámadására éreznének.

Politikában, és bölesészetben egyik legnagyobb zavart, félreértést az okozza, hogy ugyanazon szavak nem mindig ugyanazt jelentik különböző személyek részéről, kik azt kimondják, vagy hallják.

Vannak bizonyos egyének, kik a mindig felszinen himbáló parafadugó módjára, minden váltakozó kormányban részt vesznek; ott vannak minden ünnepélyen, hivatalos ebédek: házi macskák, melyek nem kísérik uraikat, hanem a konyhán maradnak, ha a kukta változik is.

Az emberek szabadoknak születettek: de a társadalom arra volt szorítva, hogy a közbiztonság érdekében mindenkitől elkérje szabadsága egy részét. Ma arról van szó, hogy az egyének visszaadassék minden, mi a közbiztonságra nem szükséges: hogy felosztassék a társadalmi alap felesleges maradéka.

Veszedelemes és erkölestelen dolog a törvények vagy rendeletek könnyelmű összeférelése; mert ha a sietségben véletlenül lehetetlen dolgot rendeltek meg, vagy kikerülhetlent tiltottak el, az emberek kénytelenek lesznek a törvények és rendeletek alatt, vagy felett elhaladni, ez pedig nagyon csökkenti a törvények iránt való tiszteletet.

(H. F.)

Előfizetési felhívás.

Lapunk Április 1-sőjével új évnegyedbe lépett, miért az előfizetések szives megújítását tisztelettel kérjük. Eddigi iránya lapunknak változatlan marad. Hü közlője leend a

megye és város közérdekű eseményeinek. Megismerteti olvasóinkat a hazában s a nagyvilágban történetekkel, igyekezni fog újdonságokkal élénkiséget fenntartani. Közül avatott tollaktól ismeretterjesztő s közgazdasági cikkeket, egy uttal szépirodalmi és mullattató olvasmányokról is gondoskodván.

Előfizetési árak:

Április — Júnusra . 1 fr. 50 kr.

Április — Septemberre 3 fr. —

Április — Decemberre 4 fr. 50 kr.

a szerkesztő és kiadóhivatal.

H i r e k .

— A topánfalvi járásbírósnak a tordai törvényszékhez csatolása iránt oly intézkedések tétettek, a melyek nyilván arra mutatnak, hogy a békebevezetés már soká nem késheik. Jelenen a m.-vásárhelyi főügyész azon kérdést intézte ide, vajjon a meglévő börtön helyiségek elégségesek-e nagyobb számu foglyok befogadására, ha nem lehetne-e e czélra helyiségeket átalakítani; az igazságügy miniszterterfőlet jött, hogy a szolgabírói járasok átalakításával a községek beosztása körül történt változásokról jelentés tétessék. Minden jel oda mutat, hogy e közhajtásnak rövid idő alatt eleget tesznek.

— Az alsó és felső szentmihályfalvi községi iskola részére a közoktatási kormány utólagosan még, 200 frt. állam segélyt nyújtott a folyó évre.

— Lapunk után úgy látszik a „Kelet“ kebelét is dagasztja a tavasz kellemé, mert mint írja, a tavasznak ünnepén, május elsején „a természetet enyhe fuvalomban ringatózó madárdall és édes (?) virágillat, a várost pedig a város utcáin körüljáró katonai zenekar szép dallamai (?) ébresztették föl álmuksból; s 6 órakor már a legnagyobb(?) közönség hullámzott a sétatérén, melynek bársony pázsitját (a sétatér pedig ki van porondozva) és vadgesztenyéinek lombkoronáit napsugáros fény aranyozta be (!?).“ E szép leírás után ki ne tudná milyen volt május elseje a városban és a természetben; „madárdal“ ringatózó „virágillat“ körüljáró „zenekari dallam“ „bársony pázsit, vadgesztenye“ „lombkorona“, „napsugarasfény“ „aranyozás“ mind ez 6 sorban s 6 órakor reggel a porondozott sétatérén. Elég, elég a májusi kellemékből.

cadero magaslatig elterül. E hid előtt tárlat élénk a kiállítási telep főbejárata, nagyszerű látványt terítve bámuló szemünk elé.

A Trocadero maga egy lankás magaslat, mely valaha kőbánya volt s alá volt furkálva mindenféle tárnakkal, vájnakkkal, alagokkal és földalatti folyókkal. A fű később beünte, zöld fedőt takarva föléje s a város sétányt csinált belőle, melyet Páris népe olykor tömegesen látogatott, mivelhogy innen gyönyörű kilátás nyílt Párisra s a kanyargó Szajnára.

Mint e hely történetének egyik leírásában olvassuk, I. Napoleon erődöt akart emelni e helyen, később azonban felhagyott e tervvel s a római király számára kezdett építeni palotát politikai okokból azonban e munkát is abba hagyta végkép. III. Napoleon aztán, 1867-ben pompás parkká alakította át a domb fensikjét, nagyszerű lépcsőt emelvén annak lejtőjén. A lépcsővel épen szemben állt az akkori kiállítási palota s tejeéről végig lehetett látni az egész Marsmezőn és Párison.

Midőn aztán fölmerült a mostani tárlat terve, elhatározták, hogy a Trocadero is be vonják a kiállítási területbe. A gondolat oly megkapó volt, hogy mindenki örömmel fogadta s azonnal hozzá is kezdtek a kiviteléhez.

De a talaj megvizsgálása alig sejtett nehézségeket hozott napvilágra. A Trocadero mellett ugyanis leginkább az az előny harezolt, hogy Páris közelében egy pont sem nyújtott megragadóbb kiállítást, — a tárlat főépületét, a többi fölött kimagasló kupolás palotát tehát e pontra kellett építeni. Ez épület azonban a tervezett roppant dimenziók mellett nem lehetett könnyű ideig-óráig állandó, hanem tömör, erős, szilárd építmény, melyet nem fognak lebontani, hanem ott marad örök időkre, már t. i. a mennyire ez a kifejezés emberi kéz munkájára alkalmazható.

De a Trocadero, mint mondók, alá volt aknázva s több súlyedés is volt rajta észrevehető. A Marsmezőn tartatni szokott lögyakorlatok, az

alatta elvonuló st.-cloudi uton járó szekerek által okozott rezgés megláztatották a földet, úgy hogy a talaj és összefurkált körétege nehezebb építményre nem nyújtottak elég szilárd alapot s legkevésbé egy kolozsális palota számára, melyben ezrével és tiz ezrével fognak majd nyüzsögni az emberek.

A vizsgálat arra a meggyőződésre jutatta a tervezőket, hogyha a Trocadero akarják fölépíteni a palotát, előbb magát a magaslatot kell oly állapotba helyezni, hogy elbirhassa. Az állam 35 millió frankot szavazott meg az építkezésekre, most újabb 3 millióra lön szükség az aláépítésre. Ezt is megadták s a munka megkezdődött, melynek folyamát élénk szemléltető alakban adják elő az új „Pr.“ párisi levelei, úgy hogy alig nyújthatnánk arról olvasóinknak világosabb képet, mint e jelentések nyomán.

Abban a vonalban, a merre a főfalaknak vonulni kellett, mindenütt mély, kerek üregeket ástak s azok

— **Főkapitányi hivatalunk** időző blanquó-ja következőleg hangzik: „Idézés. Torda város főkapitányi hivatala részéről tordai N. N. azonnal ezen főkapitányi hivatal helyéni (?) megjelenésre felhivatik, magát alólírtán jelenteni. A főkapitányi hivataltól.” — Ennek sem füle, sem farka egyfelől, másfelől a mondat fűzés s a nyelvtani szabályokat arcul jüti; miután hisszük, hogy ezen úrlapok a régi jó időből valók — tegye félre az illető hatóság már nyomtasson a város tisztességének megfelelően szerkesztett úrlapokat.

A „Torda-aranyosmegyei tan-testület” folyó év június 1-én tartandó rendkívüli közgyűlésére az egyelt tag-jait tisztelettel meghívom. Torda, 1878 május 1-én. Pálfi Károly elnök.

— **A 100.000 ik virginia.** Bécsben lakik egy magassabb állású nyugdíjazott hivatalnok, ki már arany lakodalmát, 50 éves szolgálati idejének jubeliumát és több eféle hosszabb kitartásra szívósságra mutató ünnepélyeket elért, s közelébb ismét egy újabb jubeliumot tart. Ez a: százazredik virginia szivar elszívásának nagy ünnepélye lesz melyet az fog emelni, hogy ugyanekkor issza meg a 100.000 ik itce sörét. Ez aztán elmondhatja, hogy nem hiába élt és sok hasznat hajtott az államnak. Egyik kezével visszafizette, a mit a másik kezével kapott.

— **30 éves jublaeum.** Értékes ezüst serleggel lepték meg a fővárosi Duna hidak és róvatkélés tisztviselői főnöküket Viszkidenszky János urat f. hó 27-én délután, 60-dik születésnapja és 30 éves hivataloskodása alkalmából. Az üdvözlő beszédet ez alkalommal Stra-cinger fogalmazó mondá, melyre az ün-nepelt meghatottan mondott köszönetet tisztársainak a megtiszteltetésért, s igér-te, hogy az ezüst serleget — minthogy magának családja nincs — a nemzeti muzeumnak fogja hagyományozni.

— **Halálos ítélet.** A herendi rab-lógyilkosok bünperének tárgyalását f. hó 20-dikán kezdte meg a veszprémi kir. törvényszék. A vádlottak, kik az elő vizsgálatnál tettéket bevallották, előbbi vallomásaikat visszavonták és mindent konokul tagadtak mire a tárgyalás déli 12 óra után f. hó 23-ára elhalasztott. Ekkor önként jelenkezett tanuul Benkő József pandur-örvezető és elmondta a vádlottaknak előtte tett és az elővizsgá-lattal megegyező vallomását, mire a vádlottak is elállottak a tagadástól és tettéket őszintén bevallották. A királyi törvényszék Fazekas Mózes és Hegyi

mint kutakét körül építették a leg-tömörebb kövekből készült erős fal-lal. E kutakba aztán, melyeknek el-készítése hihetetlen fáradsággal járt kötörmelléket és földet töltöttek, s beton-nyaggal tömték meg. Így ké-szült az alap alapja azonfelül a régi kőbánya földalatti üregeit is támasz-tékokkal kellett ellátni, körülfalazni feljök szilárd bolthajtásokat építeni. A hol a talaj még ingadozó volt, ott szándékoson beomlasztatták s követ töltöttek tele. A kiállítási palota ive-zetei mind ily földalatti pillérekre tá-maszkodnak, maga a rotunda pedig egy kolosszális alaposzlopon áll.

A központi épületnek kettős kőrfala van. melyek közül a külső ivekre szakad s boltozatokból áll, míg a belső tömör s a disztermet foglalja magában. Mind a két fal oly vastag, akár egy várerődé! Azon az omlatag alapon olyan épületet sikerült emelni, mely évszázadokig fog dacolni az idők viharával s ko-runk kitartásának és munkaerejének sokáig lesz állandó emléke.

(Vége köv.)

Bénit kötél általi halálra ítélte. A védő ügyvédek és a kir. ügyész hivatalból fellebbezést jelentettek be.

— **A kedves ajtaja előtt.** Nagyon érzékeny szívvvel áldotta meg a sors K. J. eperjesi kereskedősegédet. Ily érzé-keny szív mellett elég volt egyszer látnia egy eperjesi szép leányt, hogy halálo-san belésszeressen. Igyekezett is az imá-dott keblében viszonzélmeket óbrész-teni, de hát mit használt, na balsorsa ugy akarta. Az imádott színek keblé-ben ébredtek ugyan gyengéd érzelmek csak hogy nem K. J., hanem valami más fiatal ember boldogítására. E mellözte-tést s a féltékenység kinjait elviselni sok lett volna K. J. érzékeny szívének — keblében dúló fájdalommal, kezében pedig egy dupla pisztolylyal az imádott szobájának ajtaja elé ment, a sárkányt felhuzta a pisztolyt oda irányozta szívé-nek, nagyot sóhajtott, aztán egy lövés dördült el. A házból elősietők ott talál-ták a boldogtalan szerelmezt élettele-nül, vérben uszva, imádottjának ajtaja előtt. Ott talán a halál is édes volt neki.

— **A bozniai „menekültek” alakult rablóbandák** a katonai határ-övidéken nagy rémületet terjesztenek, különösen Glna vidékén. Mint az „Ob-zor” jelenti, april 3-án d. u. 5 órakor a rablók Glna mellett megtámadtak hét határövidéki lakost, kik a heti vásár-ról tértek haza. Hármat megöltek, egy-nek levágták a fejét, kettőt súlyosan megsebesítettek, úgy hogy csak egy menekülhetett meg ép bőrrel. A kinek a fejét levágták az 50 éves kiszolgált katoná volt, mellét a vitéségi érem dí-szíté. A rablók Amelica Trifun „főke-lő-vezér” csapatából valók. A rablásokat nagyon előmozdítja, hogy a vidéki nép nem nyújt segélyt a közbiztonsági kö-zegeknek. A nép a vér-boszútól fél. Így péld. Zsirováczon két család mej-nek egy nagy kora férfi tagja sem halt meg természetes halállal: a két család egymást gyilkolja. Kihirdették már a régtől ítélő bíróságot, de az is keveset segít a bajon: — s a legkiterjedtebb in-tézkedésekre van szükség, hogy a vi-dék megmeneküljön a rémséges csapás-tól, mely azt e „menekültek” idejétől-telvel sujtotta.

— **Magas állású honvédtisztek** érkeztek mult csütörtökön a reggeli vonaton Marosvásárhelyre. Liblói Graef Ede altábornagy honvéd főparancsnok-sági adlatus; Ghyezy Béla, honvédtá-bornok, az erdélyrészt kerületi főparancs-noka, Pongrácz ezredes dandárparancs-nok, Török alezredes, csendőrségi főpa-rancsnok segédtsziszteikkel. Rövid reg-gelizés után a sátoraláborba indultak hi-vatalos teendőik végzésére. Környezé-tükbe voltak a segédtsziszteken kívül Jánky Lajos lovassági őrnagy, Papp László őrnagy, a sz. régeni zászlóalj pa-rancsnoka és Hoffbauer százados. A hi-vatalos szemle és vizsga után Graef al-tábornagy Marosvásárhelyről ez esti vonaton Budapestre visszautazott. Mange-zius ezredes vezetésé mellett az összes honvédtisztkar Pongrácz tábornoknál, a kit most tábornokká léptettek elő, ez alkalomból tisztelgett.

— **Rejtélyes öngyilkosság.** Pozsony egyik fogadóházában egy tisztessé-gesen feketébe öltözött 40—45 éves em-bert reggel ágyában vérben találtak, Pisztolyát még meredt kezében tartotta egy golyó halántéka körül ment fejébe, egy pedig szívért furta át. Valószínűleg az első golyó nem volt halálos, azért röpité mellébe a másodikat. Az öngyil-kosnak magas homloka, ritka szőke haj-zata és bajuszszála, leborotvált arca volt. Kiletét nem tudják. Zsebkezdőjéből ki-fejtette a nevet. A kapitányság mint a „Pozsonyvidéki Lapok” írja le fogja fényképeztetni, s fényképét körözteni talán így nyomra fog juthatni. Nagy

szombatban Roszulek nevű fiatal ember lötte magát agyor. tegnapi este. A lövés nem ölte meg rögtön, de tüdejét megérintette. — Megmentéséhez kevés a remény. A fiatal ember nem legjobb hirben állt, s tettének okát abban keresik, hogy, ismételt büntetéstől félt.

— **Utazás a föld körül.** A pári-si Société des Voyages által szervezett utazások második sorozata június 30-án kezdődik. Ekkor indulnak el az utasok — kiknek száma már csaknem teljes — a föld körül való hosszu utra, mely 14 hónapig tart. Két hónapot a szárazon való utazás vesz igénybe. Tengeri ut-ra kijelölt „Picardie” hajó 1000 lóerejű és 1500 tonnás. A hajó e célra kényel-mesen van berendezve. A Société des Voyages Párisban székel, lakása: 8 Pla-ce Vendome.

— **Figyelemre méltó.** Azon helyt vagy közelfekvő helységekből lakó t. zongoratulajdonosok, kik ó-vagy ujszerkezetű zongoráikat ju-tányosan s pontosan felhangoltatni kívánják, sziveskedjenek ezt tek. Volz és Társa urak könyvkereskedéséből küldendő pár sorral tudatni

CSARNOK

A játékosok. *)

Az eddig előadott csókok (tisz-telet-, szeretet-, szerelemcsók) mind-egyikénél valami komolyabb érzelem vitte a szerepet s így a csókolás is jelentős és komolyabb szint öltött magára; ha e komolyabb érzelem hiányzik, tehát, nincs belülről moz-gató önkéntes ok, mely egy vagy más tekintetben a magyarázásra ala-pul szolgálhatna s ha a két ajak érintkezése csupán a szokás, külső kényszerűség folytán történik min-den elő- vagy utángondolat nélkül pusztán idő- vagy kedvtöltésből: származik a játékosok.

Bár e csóknak, mint mondtuk, komolyabb érzelem nem képezi alap-ját, néha mégis bizonyos vágy is van hozzákötve, mely azonban csakis a két különemű egyén ter-mészettől alott egymás iránti von-zalmában leli magyarázatját. Érzelem nem lévén, nincs meg az a láthat-lan bűvös kapocs, mely az ajkakat egybeforrassza, habár érintkeznek is; s ez az oka aztán, hogy az ilyen csók csakis aunyiban csók, a men-nyiben két egyén ajka érintkezett egy-mással. Ez érintkezés rendszerint hi-deg, kimért, udvarias s távulról sem oly veszélyes vagy illetlen mint azt némelyek gondolják. A hideg ajk tu-lajdonosának a csókoló fél irányában érzelme nincs s eszerint ott sem kelt-het föl komolyabb érzelmeket, vagy ha — tudtán kívül — kelt is, a mi bizonyára nem e csók által keltetett: ama fél csókja hidegségét érezvén s ezáltal mintegy tisztos távolságban tartatván, azt nem meri melegen vi-szonozni s így e csók veszélyessé — ha ugyan ez érzelmeket veszélyesek-nek tartjuk! — semmiesetre sem vál-hat; különben e csókot elitelni any-nyit tesz, mint kimondani, hogy az érzelem a csók által keltetik föl, te-hát csók az alapja az érzelmnek, pedig éppen az ellenkezője áll.

Higyék meg, mélyen tisztelt mamák hogy az ilyen esetleges forró csók

koránt sem innen, hanem már egy korábbi, kifejtett érzelmetől dataló-dik. Megesik azonban a játékosok-nál is néha, hogy az egyik fél csók-jának komoly érzelem az alapja: de mit ér az, ha e komoly érzelem a másik félnél hiányzik s az a forró csókra hideggel felel? Aztán lehet, hogy az a hevesebb csók nem is mindjárt komolyabb érzelemnek a kifolyása bárminő állítólagos vágygal is legyen, ez összekötve. Régi s a régiség által szokásba vett dolog az már — különösen a fiatal emberek-nél — hogy a legkisebb komolyab érzelem nélkül is rendkívüli vágyat s forró óhajot mutassanak valamelyik szép ajak csókja iránt, mire már maga a hölgyek iránti udvariaság is kényszeríti. Nemde rosz neven vennék sőt sértve is éreznék magu-kat, bájos hölgyeim ha ilyes alkalmak-kor a fiatal emberek közönyös-séget mutatnának csókjaik iránt? Lássák ők mintegy mindig kénysze-ritve vannak rendkívüli vágyat, mu-tatni e tekintetben önnkel szemben, pedig e mutatás legtöbb esetben csupán az önök iránti előzékenység és udvariaság kifolyása; nó legalább addig — mondom — míg az ezt ökvetlenül feltételező érzelem hiány-zik vagy nincs kifejlödvé.

(Felyt. köv.)

Kimutatás.

A tordai kisegítő-társulat forgalmáról 1878. Aprilis havában.

Bevétel.

Pénztári maradék már. hóról	825.41
Havi rendes és rendkívüli betét	4249.40
Könyvdíjban	—80
Kamat, provisio és váltódíj	1552.89
Bélyeg díjban	48.55
183 tagtól visszafizetett költsön	51070.—
Öszvs bevétel	57747.05

Kiadás.

177. Váltó mellett költsön	47710.—
Kezelési kiadás	343.14
Bélyegre	47.55
Tőke visszafizetés	6845.46
Pénztári készlet	2801.10

Öszvs kiadás 57747.05

Torda, 1878. Aprilis hó 30-án.

Közli a felügyelő választmány.

Piaczi árjegyzék.

A tordai vásárra 1878. aprilis 27. hozott tárgyaknak

1 hectoliter Tiszsa buza	9 frt — kr
„ Tavasz buza	8 „ 25 „
„ Elegybuza	7 „ — „
„ Rozs	6 „ 50 „
„ Arpa	5 „ — „
„ Zab	3 „ — „
„ Törökbuza	6 „ 50 „
méter mázsa Széna kötetlen	2 „ 50 „
méter mázsa Alomszalma	— „ 36 „
Tüzi fa köbméter	2 „ 70 „
1 kilogramm Marhahus	36 „
„ Disznóhus	48 „
„ Turó	56 „

Bécsi tőzsde

1878. 4/5.

Magyar arany-jaradék	83.90
Magyar) kincstári utalvány 1 kibocsát	119.—
Magyar) kincstári utalvány 2 kibocsát.	107.50
Magyar kel.-vasut elsőbbség 2 kibocsát.	72.64
Magyar állami kötvény 1876.	97.50
Magyar vasuti kölcsön	79.70
Magyar földtehermenesítési kötv	78.78
Temesvári földtehermente kötv.	78.25
Erdélyi földtehermente kötv.	76.25
Horvát-Slavon földtehermen. kötv.	—
Magyar szőlő váltáság kötv.	80.—
Oszt. egységes államadosság papban	40.—
Oszt. egységes államadosság ezüstben	64.—
Oszt. aranyjaradék	71.—
1860. állam sorsjegy	111.40
Oszt. nemzeti bankrészevény	791.—
Oszt. hitelrészevény	202.25
Magyar hitelbank	174.25
Ezüst	106.80
Cs. k. arany	5.80
Napoleonkor	9.85
Német birod mark	60.75
London	123.10

Felelős szerkesztő és kiadótlajd. Volz & Co.

*) Mutatvány „A csók könyve”-ből.

VOLCZ és TÁRSA

Könyv és Papirkereskedésében Tordán kaphatók:

Vonalzott és tiszta könyvek; Hivatalok, egyesületek magányzók, ügyvédek kereskedők, jegyzők és mindennemű iparral foglalkozók részére, vászonba vagy papirba kötve dús választékban. Másoló könyvek Kereskedők, Irodák sat. részére,

Előfizethetni – illetőleg előjegyeztetni – lehet a következő művekre:

Kálmán a Szegedi Lelencz vagy Konstantinápoly rózsája című nagyhatású regényre TIHAMERTÓL, mely a folyamatban volt keleti háborut öleli fel és ebből meríti tárgyát, egyes füzet
mely összeg a füzetek átvételekor fizetendő.

ára 25 kr.

Az Ördög fia című regény füzetekre.

ára 25 kr.

Ugyan ezek német nyelven is megrendelhetők.

Továbbá Szulejka vagy a Három Gyöngye című regény füzetekre. 25 kr.

Ugyan e művek megrendelői rendkívüli

kedvezmény áron megrendelhetik azok

OLAJNYOMATU JUTALOM KÉPEIT is VÁSZONRA SZÉLES ARANYKERETBEN,

Valamint PETŐFI SÁNDOR összes műveinek képes diszkiadására, füzetekben, egyes füzet ára 40 kr.

megtekinthetők e képek valamint megrendelési feltételei is.

Vidékre járó ügynökönk szintén elfogad minden nemű előfizetést és előjegyzést.

Alolirt tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy Nemes Torda városában egy

Lakatos műhelyt

rendeztem be, s miután több gyárakban és gépek körül szerzett gyakorlatomnál fogva minden nemű Lakatos cikkek elkészítésére, valamint mindenféle fegyverek, revolverek és Gépek kijavítására ajánlom magamat.

A nemes város és környékének becses pártfogását kiérdemelni gyors és pontos szolgálat által legfőbb igyekezetem leendő mély tisztelettel

Mitska Pál

Nagy piatz Bethlen udvar.

Eladó birtok!

A tordai határon a Labodás nevű Gyilkos kut részben 67 hold Szántó és Kaszáló, s több gazdasági épületek kedvező feltételek mellett örök áron eladó, vagy haszonbérbe kiadó.

értekezhetni felöle

Osztján Kristof kereskedésében.

(3-1)

Díjt csak sikeres gyógyítás után fogad el.

Figyelemreméltó

idegbajok- és nehézkórban

szervenőknek

Legújabb feltalált gyógymód

számtalan halálatot

mutathat fel sikeres gyógyításról

Sylvius Boas

Specialista idegbajokban

Értekezhetni reggel 8 óráig este 8 óráig

BERLIN SW.

Friedrichstrasse 22.

Leccibeli megkeresésre is.

(15-101 102)

SYLVIVS BOAS URNAK

Berlin Friedrichstrasse 22, I.

Kérem megküldését Auxilium orientisernek

Sondernohe posta állomás Oberlachstetten,

Bajorhon 1875 május 3-án

Dorsch, plébános.

Sondernohe május 27-én 1875

Tekintetes ur!

Vonatkozva május 5-ről keltezett becses soraira, melyek mellett egy közsémbeli 10 éves beteg leányka részére Auxilium orientiseret megküldötte, bátorítodom a szülői felkérésre folytatni tudatni, hogy a beteg a gyógyszer-adagot előírt módon használata után öle a gyermeküknél járulást vettek észre.

A gyöngye testalkotásu gyermek betegségének állapota káiónös természetű, több hétek előtt görcsökkel; melyek naponta 7-8-szor ismétlődtek kezdődött meg, mikor is érzékeny fejélatmat érzett a gyomor körül annyira, hogy hirtelen ugrott fel olyankor az ágyban; szerének használatát óta e jelenség megváltozott s a görcsök csak 1-2-szer újulnak meg. A fájdalom még igen heves s minden tagjában érzi. Előgyge alig van és szellemi tehetősége is korlátolt.

Néve Kremer Borbára.

Ezen rossz állapotánál a betegségnek káránatos volna, ha némi rendszabályokat küldené.

tisztelettel

Dorsch Ödön plébános.

Sondernohe Junius 30-án 1875.

A görcsök elmúltak s csak akkor fordulnak elő, ha közönséges ételt eszik. Szeret s kedvét kedveli. Fájálatmat most csak térdében érzi, mert állami sem képes. Mindig szomjas és a vizet szeretni. Szíve táján fájdal-

mat érez. Betegsége óta 10 évvel értebb gondolkodásúnak látszik. 5 adag kiltését sat.

Dorsch.

Sondernohe szept. 26-án 1875

Örömmel értesíthetem, hogy patiensünk: Kremer Borbára 24 nap óta a lejjebb egyszécsnek örövend. A betegség tünetének hirt sincs már s

a hónapok óta ágyhoz szegzett leányka, ki jórni nem volt képes most ugrál

tánczol. Előgyge megjött és virító kintésű. A szülői emulgyoga általam

hatájakat jelentik önnök sat. sat.

Dorsch Ödön plébános.